

Dôstojné predsedníctvo ECAV, dôstojný brat dištriktuálny biskup ZD, dištriktuálny dozorca VD, milí oltárni bratia a sestry, vážené kresťanské zhromaždenie!

Chcel by som sa k vám prihovoriť na základe biblického textu, ako je napísaný v **L 11, 29 – 30:**

„Keď sa zástupy húfne zhromažďovali, začal hovoriť: Toto pokolenie je pokolenie zlé, hľadá znamenie, ale nedostane sa mu znamenia, iba ak znamenia Jonášovho. Lebo ako sa Jonáš stal znamením Ninivčanom, tak aj syn človeka bude znamením tomuto pokoleniu.“

Bratia a sestry, prišli sme sem na toto miesto, aby sme položili základný kameň Múzea Leonarda Stöckela. Niektorí si možno dajú otázku, či je to dobre rozhodnutie stavať múzeum. Skúsenosť nás učí, že do múzea nechodí veľmi veľa ľudí. Väčšinou sú to vzdelaní ľudia alebo tí, čo sa zaujímajú o históriu. Avšak veľa ľudí je zahľadených svojím smerom. Vidíme ich unáhlených v meste, ale do múzea sa im nejako nechce. Často argumentujú, že v múzeu ide iba o minulosť a minulosť treba nechať minulosťou, lebo človek dneška musí žiť pre budúcnosť.

Prečo chceme postaviť v Bardejove Múzeum Leonarda Stöckela? Chceme len archivovať dejiny našej cirkvi, jej vzácne osobnosti? Či nie sme cirkvou pre budúcnosť? Počul som, že niektorí mladí aj v tomto bardejovskom cirkevnom zbore pri týchto spomienkových Stöckelových slávnostiach hovorili: Nám treba robiť čosi iné, ako len spomínať na minulosť. Možno by niekto navrhol, že je potrebné spraviť evanjelizáciu alebo nejakým iným spôsobom osloviť ľudí. Prípadne urobiť nejaké atrakcie v zbore, aby to ľudí pohlo. Avšak ani hudobná skupina, ani koncerty, ani atrakcie nepohnú ľudí k viere. Môžu ich trochu povzbudiť, strhnúť na chvíľu, ale to všetko nevštepí vieru do srdca človeka.

Tento odsek Písma, ktorý som prečítal, hovorí o tom, že Pán Ježiš, keď chodil po tejto zemi, činil zázraky, uzdravoval a mnohí ľudia húfne išli za ním. On, keď videl týchto ľudí, povedal: Toto je zlé pokolenie, lebo hľadá znamenie. Chce iba niečo extravagantné. Ďalej riekol: Tomuto pokoleniu nebude dané iné znamenie, ako Syn človeka. Myslel na svoju smrť na kríži. Hovorí: Tak ako Jonáš bol znamením pre Ninivčanov, pre toto mesto plné hrôzy, plné štýlu života vzdialeného Božiemu zákonu, tak aj Ježiš na dreve kríža bude znamením pre ľudské pokolenie, aby sa zamyslelo a vrátilo k Pánu Bohu.

Jonáš bol znamením pre Ninive. Vy, ktorí poznáte prorockú knihu Jonášovu, veľmi dobre viete, že Jonáš bol poslaný Bohom do veľmi skazeného a hrozného mesta. Riskoval, že zvestovaním Božieho slova v tomto meste príde o život, a preto najprv zutekal pred tou úlohou. Hodený do mora v útrobach veľkej ryby prežíval ťažké existenčné chvíle, ktoré ho naspäť priviedli k poslušnosti voči Bohu. Naspäť sa vrátil do Ninive. Pán Boh požehnal jeho službu a to mesto sa dalo na pokánie. Jonáš stal znamením tomuto mestu.

Keď som rozmýšľal nad tým, čo pri položení základného kameňa Múzea Leonarda Stöckela povedať, uvedomil som si, že on nebol osobnosť iba evanjelickej a. v. cirkvi, ale aj veľmi

dôležitou persónou pre celé mesto Bardejov. Vo svojej dobe bol dokonca znamením pre celé Uhorsko. Ako „učiteľ Uhorska“ – hoci bol osobnosťou celoeurópskeho formátu –, rozhodol sa pre Bardejov. Povedal: „Chcem slúžiť svojim rodákom.“ Cez tohto človeka prúdila vo vtedajšej dobe Božia milosť pre mnohých ľudí. Zosobňoval Božie volanie k úprimnej viere, k vzdelaniu a duchovným hodnotám a k službe blížnemu. Preto, ak kladieme dnes základný kameň Múzea L. Stöckela, chceme túto osobnosť vyzdvihnúť ako znamenie vyliatej Božej milosti pre mesto Bardejov, ev. a. v. cirkev i celú spoločnosť. Znamenie, ktoré tu zanechal svojím životom a dielom veľmi významný človek.

Znamenie je niečo, čo by sme si mali všimnúť, čo má človeka zastaviť, upozorniť ho na niečo nesmierne dôležité, má byť mostom k pozdvihnutiu jeho mysle k niečomu vyššiemu. Ak má byť Stöckel „znamením“, vynárajú sa v nás otázky. Čo môže dať L. Stöckel dnešnému človeku, dnešnému Bardejovčanovi, dnešnému evanjelikovi?

V prvom rade treba povedať, že L. Stöckel bol človek veľmi zbožný, človek pevných postojov a vedel o svojej viere vydávať svedectvo. Ľudia dnes povedia, že byť veriacim je niečo nepríjemné, lebo viera okliešťuje. Ako keby okypťovala naše krídla k životnému letu. A predsa apoštol Pavel hovorí, že pobožnosť je pre nás ziskom (1Tim 6, 6). Človek, ktorý svoj život pevne zakotví vo viere v Boha, získava orientáciu v živote. Dáva mu smerovanie a zmysel, a preto ho prežíva v šťastí a požehnaní.

V dnešnej dobe aj v našej evanjelickej cirkvi sa vytrácajú pevné postoje viery. Strácame vedomie toho, že máme byť svedkami pravdy evanjelia vo svojej cirkvi i v okolí. Keď L. Stöckel, hlásiac sa k reformnému hnutiu v cirkvi, napísal vyznanie viery „Pentapolitana“, riskoval vo vtedajšej dobe veľa. Mohol byť mocnými vtedajšej doby označený ako kacír, byť vyhnaný do vyhnanstva, ba dokonca stratiť život. A predsa pravdy, ktoré poznal na základe Božieho slova, chcel vyznávať a vydávať o nich svedectvo. Vieme, čo dnes veríme ako evanjelici? Na čom máme postavené svoje základy? **L. Stöckel chce byť dnes svedectvom pre nás evanjelikov, ale aj pre celý tento región a mesto, že ako kresťania musíme byť tými, ktorí majú základ života postavený na Ježišovi Kristovi a vydávame o ňom svedectvo.**

L. Stöckel bol vzdelaný, plný duchovných hodnôt. Je to úžasné bohatstvo, ktoré v sebe nosil a odovzdával, či už v škole, alebo v práci v cirkevnom zbore. Mnohí ľudia chcú dosiahnuť vzdelanie kvôli honoru. Zameraní egoisticky na seba, robia si zo svojho vzdelania, zo svojich vedomostí dobrý biznis. Stöckel je znamením pre túto dobu. Svojím konaním odkrýva, že toto je cesta skazených – zlého pokolenia. Bardejovský rodák nás učí, že človek viery je človek pevných postojov. Vie, že bohatstvo nie je v majetku, ale v duchovných hodnotách, ktoré nosíme v svojom srdci. Získavame ich cez poznanie, ktoré prichádza skrze Písmo sväté a vzdelanie. To sú hodnoty života, ktoré „ani molť, ani hrdza neničia“, ktoré ako jediné si z tejto zeme nesieme pre Božiu tvár.

Leonard bol človekom viery, ktorý vie, v čom je bohatstvo života. On dáva svoj život a poznanie do služby iným. Sám to píše v liste, keď ho pozvali za rektora do Mansfeldu: Ja tu chcem byť, tu vidím biedu, tu chcem slúžiť svojim rodákom. Tam ho čakala kariéra, možno väčší plat, ale on cítil svoju zodpovednosť za tých, ktorí sú okolo neho. Slúžiť – to sa dnes tiež veľmi nenosí. Každý by radšej bol na nejakej riadiacej funkcii. Skôr máme tendenciu rozkazovať, ako plniť príkazy. Tento človek nás učí, že všetko, čo sme v živote od Boha prijali, máme postaviť s láskou do služby človeku. Kristína Royová nás vo svojej piesni upozorňuje, že iba takto prežitý život nebudeme nikdy ľutovať (ES 498, v. 2).

V stredovekom Bardejove žil úžasný človek. Stal sa znamením pre toto mesto. Preto je hodno sa k nemu vracať, hodno vybudovať toto múzeum, aby ľudia, ktorí sem prídu povedali: Božia milosť sa vyliala na toto mesto skrze túto osobnosť dejín. Stála sa pre nás pozvaním, aby sme sa aj my v dnešnej dobe stali „znamením“ vo svojich rodinách, vo svojej cirkvi i v okolí. Dokazovali sa ako ľudia viery, pevných postojov, majúci duchovné hodnoty v srdci ako bohatstvo, ktorí chcú v láske slúžiť.

Ak tomu tak bude, tak sme dnes, kladúc základný kameň Múzea L. Stöckela, neklepkali pri jeho posviacke kladivkom zbytočne. Týmto múzeom odкрývame pozabudnutú hviezdnu osobnosť. Ním vztyčujeme hviezdu, hviezdu L. Stöckela. Vyzdvihujeme osobnosť, ktorá je hodná povšimnutia a hodná toho, aby sme ju v mnohom nasledovali, lebo ona nasledovala Pána Ježiša Krista.

Ježiš v kázňovom texte dáva tým, ktorí ho nasledovali, vzor z minulosti – znamenie Jonášovo. Postavením múzea chceme na takéto „znamenie“ poukázať aj my. Myslím si, že je správne, keď v cirkvi dávame do popredia mužov viery, ktorí nám svojím životom ukazovali na Krista a chcú nás tiež týmto smerom usmerniť. Verím, že v tomto múzeu takto budú usmernení mnohí.

Amen.

Slavomír Sabol, biskup VD ECAV na Slovensku